
Cand.nup. og bunadsøm

LIVET ER MER...

ASTRID MARIE NYLENNA

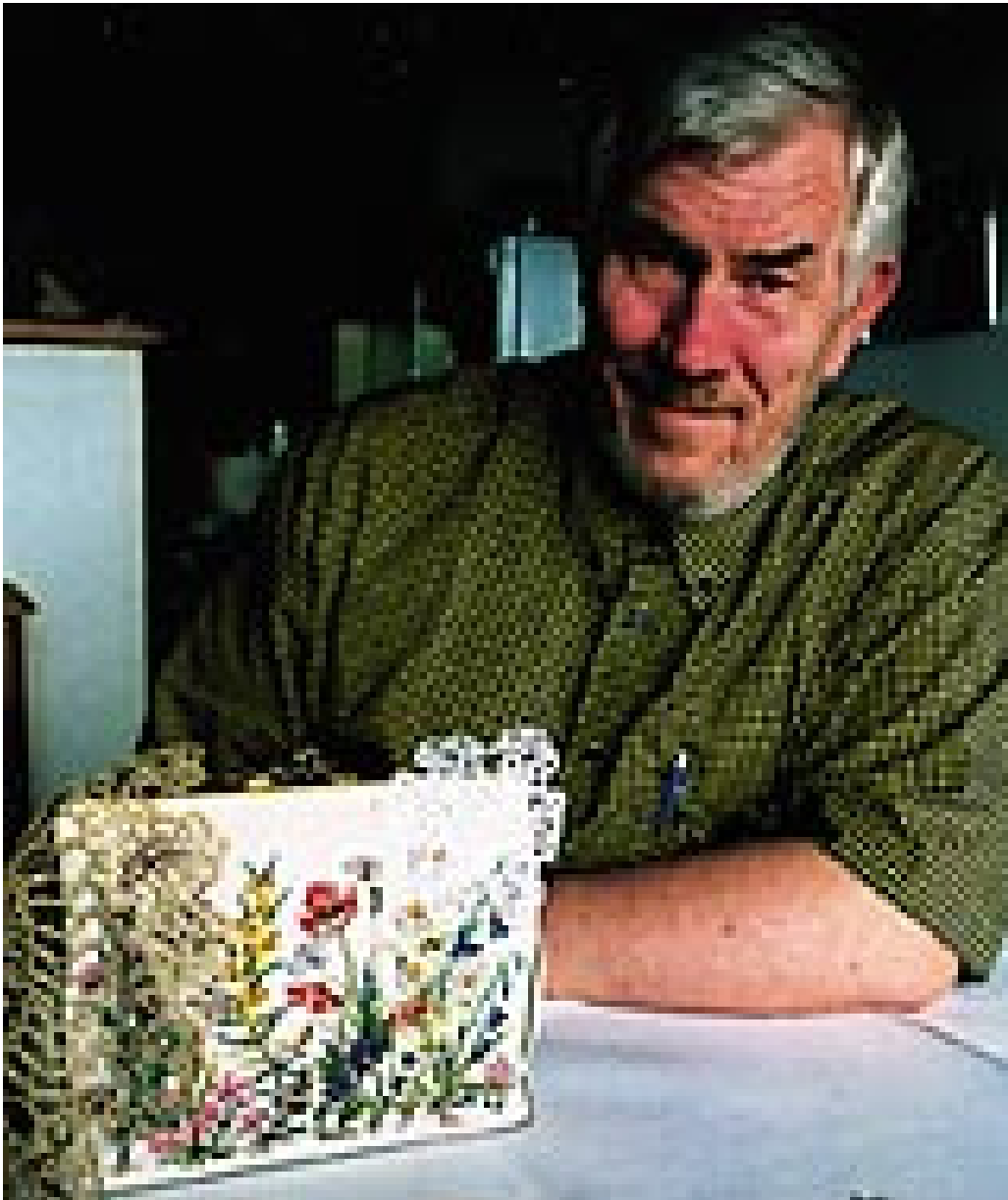
For to år siden arrangerte gastrokirurgen Gunnar Lande, nuperellekurs for kolleger ved Sentralsjukehuset i Rogaland. Etter endt opplæring fikk kursdeltakerne graden cand.nup. av den ivrige håndarbeidsmannen.

Under krigen var det lite å få tak i av leketøy, og på regnværsdager kunne det være smått å finne på. Men hos legefamilien Lande i Lyngdal fikk de fem barna lære håndarbeid av sin mor, særlig kunsten å slå nupereller.

– Det var visst bare jeg som fikk med meg det lille trikset, for det er bare jeg som driver med det i dag, forteller 63-årige Gunnar Lande, som har slått nupereller siden han var 6–7 år.

Den assisterende sjeflegen ved Sentralsjukehuset i Rogaland kan mer enn å slå nupereller. Han har brodert familiens festduk i 52 farger med 12 tilhørende servietter, og han har sydd bunad til alle de tre døtrene samt guttebunader til to av barnebarna. Nå står de fem jentebarnebarna for tur. Den eldste er 11 år og den yngste tre, og målet er at alle fem skal få bunad til konfirmasjonen. Da trenger han tid. Det tar minst et halvt år bare å brodere og montere en skjorte til Rogalandsbunaden som han lager.

Syr klær fremfor å vaske

Gunnar Lande er også en mester til å brodere.

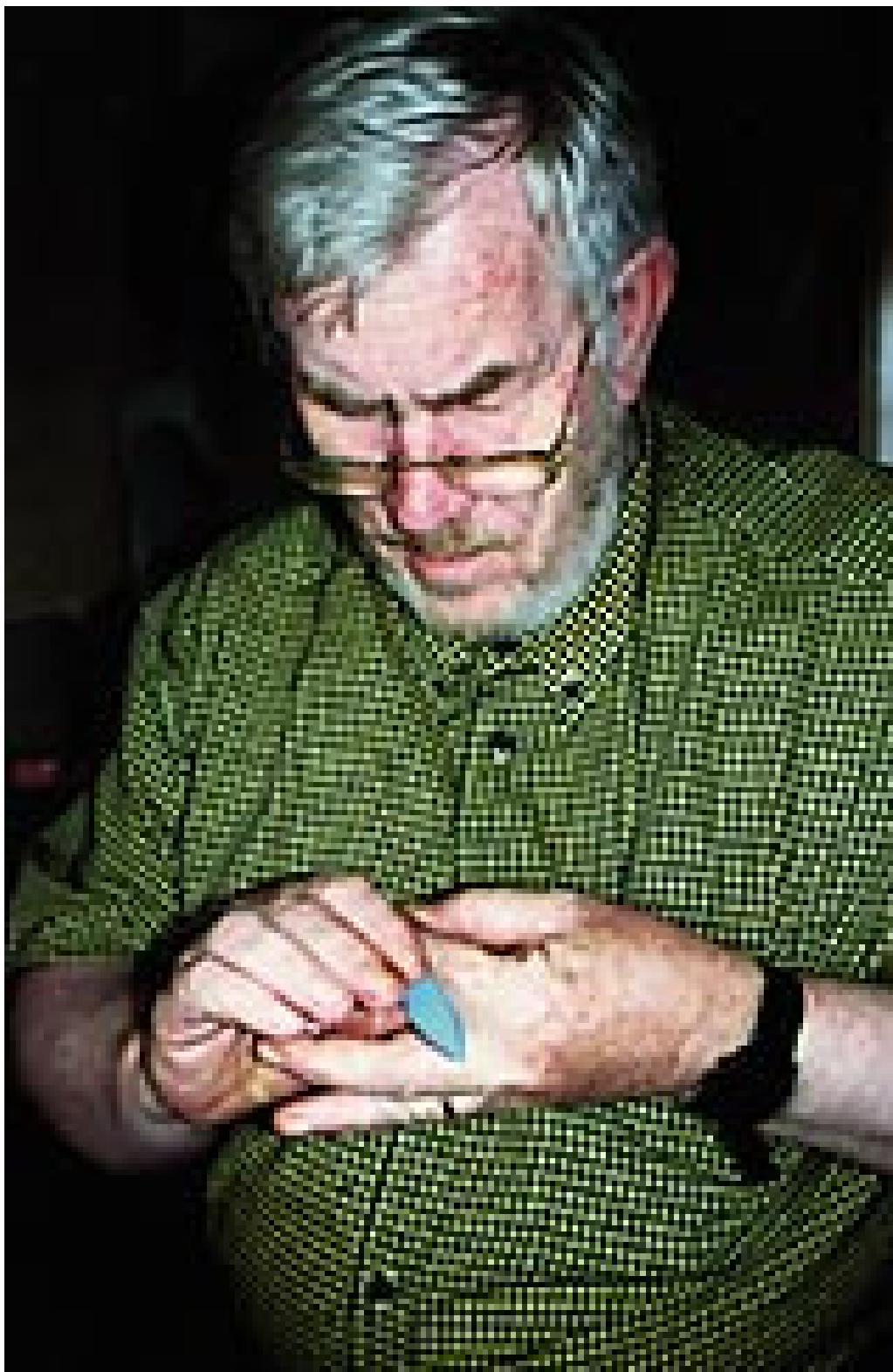
Han er også god til å sy. Ballkjolen i thaisilke til konen Solveig Marie Lande var det han som sydde, og da barna var små var det han som sørget for klær fra egen symaskin.

– En gang da Solveig Marie var bortreist fikk jeg særlig beskjed om at barna skulle se rene og pene ut i tøyet. Men siden jeg var dårlig i klesvasking, sydde jeg nytt til dem etter hvert som det ble skittent. I alt sydde jeg to par bukser til hver jente den uken, seks par i alt, forteller Lande. I ettertid har han fått høre at jentene ikke var helt fornøyd med de lommeløse buksene, men det er grenser for hva man kan rekke over.

I fjor tok Lyngdal kunstforening kontakt med Lande for å få stille ut en del av hans broderiarbeider. Utstillingen skulle vare en uke, men interessen var så stor at de holdt på en uke til. – Jeg syntes det var pinlig, så jeg torde aldri å se utstillingen selv, forteller Lande.

I hovedsak er det bare familie og venner som har fått glede av å se arbeidene hans inntil han var med i fjernsynsprogrammet Norge Rundt i 1999. Det var sykepleiere ved avdelingen som hadde «angitt» han til NRK.

Laget på vakt

Å slå nupereller er en praktisk hobby som kan utføres over alt, mener gastrokirurg Gunnar Lande. Begge foto A.M. Nylenna

Lange dager og netter på vakt har ført til mange vakre broderiarbeider og nuperellebrikker. I turnustiden i Farsund i begynnelsen av 1960-årene hadde han vakt to måneder i strekk med bare to ettermiddager fri, noe som gav mye tid til håndarbeid.

Å slå nupereller er en praktisk hobby som kan medbringes overalt. En 10 cm lang skyttel og tråd er alt som behøves.

– Jeg har alltid med skyttel og tråd når jeg reiser. Hvis jeg blir sittende på flyplasser i utlandet, slår jeg noen nupereller. Jeg får alltid mange kommentarer, ler Lande.

Brodering og nupereller er en ensom hobby å ha for en mann. Det sosiale får han dekket opp gjennom musikken. Han spiller tuba i en gjeng med 14 kamerater, hvor blant annet sykehuspresten spiller trommer. De opptre ikke, men spiller, i en kjeller, for kosens skyld.

Gunnar Lande har mange jern i ilden også faglig. Han var med på å starte Norsk katastrofemedisinsk forening, og ble den første lederen der. Nå er han ansvarlig for IT-utviklingen ved Sentralsjukehuset i Rogaland samt avdelingsoverlege ved akuttmottaket i halv stilling og assisterende sjeflege ved sykehuset.

– Å rekke over alt er ikke alltid lett, men jeg prioriterer, og hobbyen er min sikkerhetsventil. Der henter jeg alltid krefter, sier kirurgen. Han håper å få mer tid til håndarbeid når han blir pensjonist.

– Jeg regner med å si takk for meg ved sykehuset om et par år. Jeg vil ikke bli gående som en sjuende far i huset. Da kan jeg i stedet bruke tiden til hobbyaktiviteter, sier Gunnar Lande.

Publisert: 10. august 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 11. juli 2026.